

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I. Sc.)

परीक्षा : मे- २०२३

सत्र - २

विषय : प्रलेखन आणि माहितीशास्त्र (BL-31-221)

दिनांक : २३/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्र.१ योग्य पर्याय निवडा (१०)
१. सी. डब्ल्यू. हॅन्सन यांनी प्रलेखांचे वर्गीकरण किती गटात केले ?
अ) दोन ब) चार
क) पाच ड) सहा
  २. इन्सडॉक चे प्रमुख केंद्र कोणत्या शहरामध्ये आहे ?
अ) कलकत्ता ब) मुंबई
क) हैद्राबाद ड) नवी दिल्ली
  ३. “Communication” ही संज्ञा कोणत्या भाषेपासून आली आहे ?
अ) ग्रीक ब) लॅटिन
क) जर्मन ड) फ्रेंच
  ४. परंपरागत प्रलेख, नवपरिचित लेख, अपारंपारिक प्रलेख आणि यांत्रिक प्रलेख असे प्रलेखांचे वर्गीकरण कोणी केले ?
अ) रंगनाथन ब) ब्रॅनफोर्ड
क) प्रोगन ड) हॅन्सन
  ५. CAS चे पूर्णरूप ?
अ) केमिकल अब्स्ट्रॅक्ट सर्व्हिस ब) कॉम्प्युटर अल्जेब्रा सिस्टिम
क) करंट अवेअरनेस सर्व्हिस ड) सेंट्रल ऑथेन्टीकेशन सर्व्हिस
  ६. पेटंट कोणत्या माहिती साधनात येते ?
अ) प्राथमिक ब) द्वितीयक
क) तृतीयक ड) यापैकी नाही
  ७. भाषांतराची भाषा ----- असावी.
अ) वर्णनात्मक व सरळ ब) कठीण वर्णनात्मक
क) सरळ व सोपी ड) अवघड
  ८. निवडक माहिती प्रसारण सेवा ही ----- चालणारी सेवा आहे.
अ) निवडक ब) निरंतर
क) प्रचलित ड) संदर्भ
  ९. प्रलेखांच्या स्रोताचे तीन वर्गात वर्गीकरण कोणी केले ?
अ) सी. डब्ल्यू. हॅन्सन ब) डेनिस प्रोगन
क) एस. आर. रंगनाथन ड) सी. ए. कटर
  १०. निसाट ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?
अ) १९७५ ब) १९५०
क) १९६० ड) १९६१

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (३०)

१. डेनिस प्रोगन यांनी केलेले प्रलेखांचे वर्गीकरण सांगा.
२. निर्देशन म्हणजे काय ? त्याचे टप्पे स्पष्ट करा.
३. भाषांतराचे प्रकार सांगा.

- प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)
१. माहितीचा प्रवाह यावर सविस्तर माहिती लिहा.
  २. सारलेखनाची व्याख्या देऊन सारांचे प्रकार स्पष्ट करा.
  ३. प्रलेखन म्हणजे काय? प्रलेखनाची गरज व कार्य सांगा.

- प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)
१. निवडक माहिती प्रसारण सेवा
  २. प्रतिरूप लेखन सेवा
  ३. इन्सडॉक ची कार्ये

English Translation

Documentation and Information Science (BL-31-221)

Q. 1 Choose the correct option (10)

1. C.W. Hanson divided the information sources in how many categories?
a) Two
b) Four
c) Five
d) Six
2. In which city DESIDOC is situated?
a) Calcutta
b) Mumbai
c) Hyderabad
d) New Delhi
3. The term of Communication come from which language?
a) Greek
b) Latin
c) German
d) French
4. Who categorized information source into conventional, non-conventional and meta documents.
a) Ranganathan
b) Bradford
c) Denis Grogan
d) C. W. Hanson
5. CAS full form?
a) Chemical Abstracts Service
b) Computer Algebra System
c) Current Awareness Service
d) Central Authentication Service
6. Patents belongs to which sources?
a) Primary Source
b) Secondary source
c) Tertiary source
d) None of the Above
7. The language of translation should be _____.
a) Descriptive and easy
b) Descriptive and easy
c) Straightforward and simple
d) Hard
8. Selective Dissemination Information Service is a _____ ongoing service.
a) Selective
b) continuing
c) Current
d) Reference
9. Who Classified Documentary source of information into three broad categories?
a) C. W. Hanson
b) Denis Grogan
c) S.R. Ranganathan
d) C. A. Cutter
10. In which year NISSAT was established?
a) 1975
b) 1950
c) 1960
d) 1961

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain Documents classification by Denis Grogan.
2. What is Indexing? Explain the stages of indexing.
3. Explain Types of Translation.

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. Write detail information on Information Flow.
2. Give Definition of 'Abstracting'. Explain the types of Abstracts.
3. What is mean Documentation? Explain its need & functions.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. Selective Information service
  2. Reprography
  3. Functions of INSDOC
-